

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty rodzinnej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 września 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 czerwca 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża skarżącej kosztami postępowania kasacyjnego strony pozwanej,**
- 3. r.pr. K. S.- P. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, na które składa się opłata w kwocie 120 zł, wymagająca podwyższenia o kwotę podatku od towarów i usług oraz kwota 5,90 zł wydatków.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 24 czerwca 2020 r. oddalił apelację M. K. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 13 września 2019 r., który oddalił jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 7 grudnia 2017 r., odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty rodzinnej po M. C.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie: I. prawa procesowego – art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., gdyż doszło do pominięcia części materiału zebranego w postępowaniu co spowodowało brak wyczerpujących ustaleń w sprawie; II. prawa materialnego – art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, iż przesłanka „przyjęcia na wychowanie i utrzymanie” jest spełniona wówczas, gdy opieka nad małoletnim jest sformalizowana sądownie.

Wskazując na podstawy kasacyjne skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „w uzasadnieniu podając, iż przedmiotowa skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) albowiem jak wskazano powyżej Sąd II instancji rażąco naruszył przepisy art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 385 k.p.c. i art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Błędnie przyjmuje, że podstawy kasacyjne składają się na podstawę przedsądu (*„Wskazując na powyższe podstawy kasacyjne ...”*).

Podstawy kasacyjne (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) stanowią odrębną część skargi kasacyjnej i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Oznacza to, że zarzuty podstaw kasacyjnych nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia, nawet tej szczególnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy. Brak jest tego we wniosku.

Nie oznacza to, że należało zwrócić skargę do uzupełnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania. Nie można stwierdzić, że wniosek nie ma żadnego uzasadnienia. Zasadnie przyjmuje się w orzecznictwie, iż jeśli w skardze kasacyjnej zawarto wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oraz przedstawiono „jakikolwiek” uzasadnienie takiego wniosku, to skargi nie można traktować jako niespełniającej wymagań formalnych - art. 398⁴ § 2 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 3 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2016 r., III UZ 6/16; z 21 lutego 2019 r., I PK 154/18; z 14 listopada 2019 r., I UK 410/18).

Nawet gdyby odstąpić od wskazanego reżimu odrębności zarzutów podstaw kasacyjnych i zarzutów podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4, przy czym uzasadnia ją dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej (a więc nie zwykła zasadność zarzutów podstaw kasacyjnych *a contrario* art. 398¹⁴ k.p.c.), to w świetle tych zarzutów nie można stwierdzić, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Negatywna ocena wynika z braku zarzutu naruszenia art. 69 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach (w podstawie kasacyjnej – art. 398¹³ § 1 k.p.c.), na którym Sąd Apelacyjny oparł oddalenie apelacji i odmowę prawa do renty rodzinnej, uznając w tym zakresie za prawidłowe stanowisko pozwanego.

Skoro skarżąca ma prawo do renty rodzinnej po matce, to nie może domagać się przyznania także (czy w to miejsce) renty rodzinnej po babci.

Ponadto ojciec skarżącej pracował i wedle ustaleń wychowywał i utrzymywał wnioskodawczynię, a więc był zobowiązany do utrzymania córki. W sprawie nie ustalono, iżby nie utrzymywał dziecka. Wprawdzie pracował na morzu, ale nie była to sytuacja niezwykła (trwałej nieobecności), lecz temporalna i przemijająca. Przy związaniu ustalonym stanem faktycznym (wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie podważa samodzielnie ustaleń stanu faktycznego Sądu powszechnego), co najmniej wysoce wątpliwy jest zarzut niezasadnego rozstrzygnięcia o braku sytuacji przyjęcia na wychowanie i utrzymanie skarżącej przez babcię. Chodzi przy tym o określoną (kwalifikowaną) sytuację prawną, wyjaśnioną w orzecznictwie (por. choćby wyroki Sądu Najwyższego z 4 listopada 2009 r., I UK 142/09; z 2 sierpnia 2017 r., II UK 403/16; z 24 października 2017 r., II UK 474/16), a nie o potoczne jej rozumienie.

Z tych przyczyn, czyli mankamentów wniosku o przyjęcie skargi i wobec dalszej oceny, nie można stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia skarżącej kosztami zastępstwa prawnego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.

O kosztach pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 2 pkt 1 i 2, § 4 ust. 3, § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

a.s